

Η μπανιέρα

Λατρεύω την μπανιέρα μου. Κατά τα φαινόμενα δεν έχει τίποτα το ιδιαίτερο, αν εξαιρέσουμε το μικρό της μέγεθος. Είναι μια παλιομοδίτικη μεταλλική μπανιέρα με εμαγιέ επίστρωση, ξεθωριασμένη σε διάφορα σημεία, με αραχνοειδή σχήματα εκεί που το επίχρισμα έχει ραγίσει. Κι όμως, η μπανιέρα μου είναι μαγική. Έχει παράξενες, ασυνήθιστες δυνάμεις. Θα σας πω γι' αυτές όταν έρθει η ώρα, αν κάνετε υπομονή. Για αρχή, θα σας διηγηθώ πώς απέκτησα το θησαυρό αυτό. Πιστέψτε με, πρόκειται για ασυνήθιστη ιστορία.

Συνέβη πριν από μερικές μέρες. Ξύπνησα αργά και χαζολογούσα, καθώς είχα περάσει όλη την προηγούμενη νύχτα δουλεύοντας. Τι δουλειά κάνω; Ε, λοιπόν είμαι Επαγγελματίας Συντάκτης Προτάσεων. Δεν θα πιστεύατε πόσοι άνθρωποι δυσκολεύονται να διατυπώσουν μια πρόταση προκειμένου να πουλήσουν κάποια ιδέα τους. Αυτούς βοηθάω. Με το αζημίωτο, εννοείται! Βάζω σε τάξη τα δεδομένα και τα νούμερα, καταστρώνω διαγράμματα και πίνακες, σίτσα και γραφήματα, αμπαλάρω, δένω κι έναν ροζ φιόγκο... έτοιμο το πακέτο. Είμαι αυτός που οργανώνει τον ανοργάνωτο, η φωνή εκείνου που δεν μπορεί να μιλήσει. Έχετε μια πρόταση για μια γενετικά τροποποιημένη μοβ αγελάδα με πράσινες βούλες που γεννάει αυγά δεινοσαύρου και κατεβάζει κόκκινο κρασί αντί για γάλα; Κανένα πρόβλημα. Όταν ξεμπερδέψω μαζί της, και ο τελευταίος πιθανός επενδυτής θα παρακαλάει να την αποκτήσει. Για την ακρίβεια, τη νύχτα πριν από τη μοιραία μέρα δούλευα μια αίτηση ευρεσιτεχνίας για μια οδοντόβουρτσα προηγμένης τεχνολογίας. Η αυτοματοποιημένη λειτουργία της επιτρέπει την απελευθέρωση οδοντόπαστας σε ακριβείς, μικροσκοπικές ποσότητες. Οι τρίχες της είναι αισθητήρες ενός μικροσκοπικού υπερηχητικού σεισμογράφου που σαρώνει τις κοιλότητες των δοντιών και παράγει χρωματικά κωδικοποιημένες εικόνες στο πίσω μέρος της κεφαλής της οδοντόβουρτσας, που χρησιμεύει ως οθόνη. Οι πληροφορίες μεταβιβάζονται στον οδοντίατρο του χρήστη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, φαξ και τηλεπάθειας. Η θεραπεία μπορεί να ληφθεί αμέσως, αν είναι

σε μορφή δράσης εξ αποστάσεως, όπως το ρέικι, το οποίο διοχετεύει την παγκόσμια ζωτική ενέργεια. Θα μου πείτε, η συσκευή αυτή δουλεύει; Μα, έχει σημασία; Οι ιδέες κυβερνούν τον κόσμο, ακόμη κι αν δεν δουλεύουν. Για μένα η ιδέα της οδοντόβουρτσας δούλεψε μια χαρά, αφού μάλιστα είχα πληρωθεί προκαταβολικά.

Συνεχίζω. Εκείνη τη μέρα, που λέτε, τη σημαντικότερη πιστεύω της ζωής μου, ξυρίστηκα, έκανα ένα ντους και ετοιμάστηκα να βγω. Μένω στον τρίτο όροφο ενός παλιού κτιρίου. Κατόπιν συμφωνίας με τον ιδιοκτήτη, η ταράτσα πάνω από το διαμέρισμά μου βρίσκεται αποκλειστικά στη διάθεσή μου. Εκεί μπορώ να κάνω ό,τι θέλω. Αν αυτό μ' ευχαριστούσε, θα μπορούσα ελεύθερα να κάνω ηλιοθεραπεία γυμνός, να χαζεύω τ' άστρα ή ν' αφήνω απλώς την ομίχλη να με τυλίγει. Στα υπόλοιπα διαμερίσματα μένουν φοιτητές από το γειτονικό πανεπιστήμιο. Η κατάβαση της σκάλας ισοδυναμεί με γαστρονομικό γύρο του κόσμου. Μια προσεκτική οσφρητική ανάλυση των αρωμάτων που αναδίδονται από τα διάφορα διαμερίσματα θα αποκάλυπτε την κουζίνα ποικίλων εθνικοτήτων: κινέζικη, ινδική, ισπανική και άλλες, όλες διακρινόμενες από τα μπαχαρικά τους, όπως ατζινομότο¹ και ασαφοετίνα,² ή τη μυρωδιά του παρθένου ελαιόλαδου. Από ένα συγκεκριμένο διαμέρισμα, όμως, αναδίδονται οσμές απροσδιόριστης ταυτότητας. Πιθανολογώ ότι πρόκειται για φοιτητές από την Αρκτική που τηγανίζουν φύκια σε λίπος φάλαινας. Το ισόγειο μυρίζει έντονα ανακατεμένα αρώματα. Κάποια κορίτσια μένουν εκεί. Πιθανότατα δεν μαγειρεύουν ποτέ και συντηρούνται στη ζωή με τα ραντεβού.

Ενώ κατευθυνόμουν προς τη γωνία του τετραγώνου, με χαιρέτησαν ο Φερνάνδο και η γυναίκα του, η Μαρία, που έχουν ένα μικρό μπακάλικο. Όταν δεν είναι απασχολημένοι, χαλαρώνουν σε δύο ξαπλώστρες στο πεζοδρόμιο μπροστά από το μαγαζί, συχνά πίνοντας μπίρα ή κρασί και φλυαρώντας. Η εντεκάχρονη κόρη τους Φαλίσια διατηρεί ολόκληρο θηριοτροφείο – έναν γάτο, ένα κουνέλι, μια χελώνα και διάφορα άλλα ζώακια. Όποτε τη συναντάω, όλο και κάποιον από αυτά καλούμαι να χαιρετήσω. Αυτή τη φορά ήταν ο Μάχο η χελώνα. Ο Μάχο σήκωσε το ένα βλέφαρο, με κοίταξε θλιμμένα κι έβγαλε έναν ήχο που έμοιαζε με βαθύ αναστεναγμό. «Στου Μπρούνο, ως συνήθως, señor³ Άλφι, ε;» φώναξε ο Φερνάνδο. Α, ναι! Αυτό είναι το όνομα μου. Άλφι, από το Αλφόνσο· Αλφόνσο Σάμπιο. Έγινεψα με το κεφάλι, χαμογέλασα και προχώρησα.

1. Καρύκευμα πολύ διαδεδομένο στην κουζίνα της Άπω Ανατολής.

2. Πικάντικο μπαχαρικό της ινδικής και της μεσανατολικής κουζίνας.

3. Κύριε.

Το μαγαζί του Μπρούνο, όπως είναι περισσότερο γνωστό, είναι το Benvenuto· ένα μικρό, ζεστό ιταλικό εστιατόριο. Ο Μπρούνο Μπελτραμέτι είναι ιδιοκτήτης, σεφ και αρχισερβιτόρος, όλα σε ένα. Στο Benvenuto τα τραπέζια, τοποθετημένα με τάξη, καλύπτονται από μπεζ τραπεζομάντιλα διακοσμημένα με περίπλοκα καφέ σχέδια. Πάνω σε κάθε τραπέζι βρίσκεται ένα κυλινδρικό ανθοδοχείο από βενετσιάνικο γυαλί, για ένα μόνο λουλούδι. Ο Μπρούνο έχει πάντα κλασική και παραδοσιακή μουσική ως υπόκρουση, και κάποιες φορές, όταν τον πείσουν, τραγουδάει άριες από τις αγαπημένες του όπερες. Το σημαντικότερο απ' όλα είναι ότι παρέχει βουνά από χαρτοπετσέτες, τις οποίες χρησιμοποιούν αφειδώς οι άνθρωποι του πανεπιστημίου που συχνάζουν στο εστιατόριο. Οι φυσικοί γράφουν πάνω τους τύπους, οι βιολόγοι σχεδιάζουν μοριακές δομές, οι καλλιτέχνες σκισάρουν, ενώ οι μαθηματικοί τις στρίβουν στα χέρια τους όσο κάνουν τις αφηρημένες μαθηματικές τους σχέψεις – έτσι τουλάχιστον ισχυρίζονται.

Την ώρα που δοκίμαζα το σαγανάκι που συνόδευε τα ζυμαρικά μου κι έπινα το δεύτερο ποτήρι από το φίνο κρασί του μαγαζιού, μπήκε ο Τζορτζ Γκόλαχερ – μπήκε σαν σίφουνας, πιο σωστά. Ο Τζορτζ ασχολείται με τη θεωρητική αστροφυσική. Είναι ένας από τους ανθρώπους του πανεπιστημίου που γνώρισα στο μαγαζί του Μπρούνο και μέσα στα χρόνια έχει αναπτυχθεί μεταξύ μας μια στενή και θερμή φιλία.

Σωριάστηκε στην καρέκλα δίπλα μου και παράγγειλε μία Σιτσιλιάνα και μία μεγάλη μπίρα. Η Σιτσιλιάνα, αν δεν έχετε ποτέ δοκιμάσει, είναι μια μικρή, τετράγωνη πίτσα με χοντρή ζύμη. Κατά τον Τζορτζ, οι συνάδελφοί του την προτιμούν επειδή είναι όλοι τους τετράγωνοι και χοντροκέφαλοι – κι ας ισχυρίζονται ότι είναι προοδευτικοί διανοούμενοι. Ο ίδιος βεβαίως αποτελεί εξαίρεση. Ο Μπρούνο αντιπαθεί τρομερά τη σιτσιλιάνα. «Τι να κάνω; Πρέπει να βγάλω κι εγώ το ψωμί μου, έτσι δεν είναι; Γι' αυτό τη φτιάχνω» λέει. Το πιθανότερο είναι ότι κανείς στην Σικελία δεν ξέρει αυτό το πιάτο. Αν μάλιστα επιμείνεις ότι προέρχεται από εκεί, δεν αποκλείεται να σε καθαρίσει η Κόζα Νόστρα.

«Άλφι, φίλε μου, είμαι πτώμα, πτώμα» αναστέναξε ο Τζορτζ και κατέβασε μια γουλιά μπίρα. «Και για όλα φταίει ο παλιόφιλος Άλμπερτ Αϊνστάιν».

«Γιατί, τι σου 'κανε πάλι;»

«Το 1905, βλέπεις, καθισμένος στο γραφείο ευρεσιτεχνιών του στη Βέρνη, έκανε θαύματα. Εξήγησε την κίνηση Μπράουν, την τυχαία κίνηση των μορίων σ' ένα υγρό. Εξήγησε το φωτοηλεκτρικό φαινόμενο, τα ηλεκτρόνια που απελευθερώνονται από κάποια μέταλλα όταν τα φωτίσουμε κατάλληλα. Παρέδωσε στον κόσμο την ειδική θεωρία της

σχετικότητας, που άλλαξε ολοκληρωτικά τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τη φύση. Ο χώρος και ο χρόνος έγιναν ποσότητες σχετικές. Το ίδιο και η μάζα. Μια επανάσταση. Τυμπανοκρουσίες, κανονιοβολισμοί, πυροτεχνήματα. Μπαμ, μπαμ! Ήταν ήδη αρκετά. Αλλά μήπως σταμάτησε εκεί; Όχι. Λίγο αργότερα, η γριά αλεπού διατυπώνει τη γενική θεωρία της σχετικότητας. Μια ολοκαίνουρια θεωρία για τη βαρύτητα, εντελώς διαφορετική από εκείνη του παλιού καλού Ισαάκ Νεύτωνα. Το αποτέλεσμα; Η νέα θεωρία προβλέπει ένα σωρό παλαβομάρες, όπως οι μαύρες τρύπες, η βαρυτική ακτινοβολία, το διαστελλόμενο σύμπαν και τα ρέστα. Και είμαι υποχρεωμένος να ασχολούμαι με όλα αυτά στα γεράματά μου. Μπρούνο, άλλη μια Σιτσιλιάνα και μια μεγάλη μπίρα σε παρακαλώ. Και σταμάτα αυτούς τους μορφασμούς. Μου κόβεις την όρεξη».

«Συνέχισε Τζορτζ» είπα ακουμπώντας το χέρι του. «Βγάλ' τα από μέσα σου και θα πνίξω τα βάσανά σου στο αλκοόλ».

«Κάποτε, εμείς οι θεωρητικοί φυσικοί μπορούσαμε να οραματιζόμαστε ανεμπόδιστοι από την πραγματικότητα. Η πραγματικότητα φίλε μου, αν θες τη γνώμη μου, είναι περιττή ανοησία. Τώρα όμως ό,τι παρατηρούμε βρίσκεται ένα βήμα πιο μπροστά. Καλούμαστε να εξηγήσουμε ένα σωρό παράξενα πράγματα που συμβαίνουν εκεί πάνω, στον ουρανό. Μόλις χτες πληροφορηθήκαμε για ένα εκπληκτικό φαινόμενο που εξελίσσεται στον ίδιο μας το γαλαξία. Δύο συστήματα διπλών αστέρων, αν δεν κάνω λάθος, που το καθένα περιέχει μια μαύρη τρύπα, συγχωνεύονται. Ν' ασχολείται κανείς με μια μαύρη τρύπα που καταπίνει ύλη και ενέργεια είναι ήδη δύσκολο. Οι δύο τρύπες κάνουν τα πράγματα εξαιρετικά περίπλοκα. Αλλά να μπλέκεις με δύο συστήματα που το καθένα περιλαμβάνει από μια μαύρη τρύπα! Θεός φυλάξει· είναι σχεδόν αδύνατο. Τέλος πάντων, θα το λύσουμε. Άλφι, δεν φαίνεσαι πολύ καλά. Τι συμβαίνει, φίλε μου;»

«Ομολογώ ότι νιώθω κάπως άβολα με όλη αυτή την κουβέντα για τις μαύρες τρύπες».

«Μα γιατί; Οι μαύρες τρύπες είναι τόσο ωραίες!»

«Δεν αμφιβάλλω. Ακούω όμως όλες αυτές τις λέξεις – μαύρες τρύπες, διπλοί αστέρες, συγχωνεύσεις και τα λοιπά. Για να καταλάβω τι συμβαίνει θα πρέπει να μου τα εξηγήσεις όλα από την αρχή. Τότε θα μπορώ πραγματικά ν' αντιληφθώ τα προβλήματά σου».

«Δεν έχεις κι άδικο. Εντάξει. Από την επόμενη φορά που θα βρεθούμε θα ξεκινήσουμε ιδιαίτερα μαθήματα, κομμένα και ραμμένα στα μέτρα σου. Θα βάζεις όμως τα ποτά» είπε ο Τζορτζ. Κι έπειτα πρόσθεσε: «Πες μου σοβαρά: θες να σου μιλήσω καμιά ωρίτσα και να σου

κάνω μια γενική επισκόπηση της μαύρης τρύπας ή μήπως να κανονίζαμε μερικές συναντήσεις ώστε να εξετάσουμε το θέμα και όλο το σχετικό υλικό με περισσότερη λεπτομέρεια, και να δώσουμε τη δέουσα προσοχή; Εσύ διαλέγεις».

«Ούτε λόγος· να βρεθούμε όσες φορές θέλεις. Είμαι έτοιμος για εκτενή παρουσίαση. Θα χρησιμοποιήσεις μαθηματικά; Όχι πως τα φοβάμαι...»

«Ωραία, λοιπόν, θα χρησιμοποιήσω μόνο μερικούς απλούς μαθηματικούς τύπους, σχολικού επιπέδου. Κάνουν τα πράγματα πολύ πιο ξεκάθαρα. Βέβαια, δεν είναι απολύτως απαραίτητοι για να κατανοήσεις τη φυσική της μαύρης τρύπας, θα βοηθήσουν όμως. Και μπορούμε να φτιάχνουμε επεξηγηματικά σχήματα για ό,τι συζητάμε. Τι λες;»

«Καλό ακούγεται!» είπα ενθουσιασμένος.

«Πρέπει να φύγω τρέχοντας. Οι φοιτητές μου τρέχουν ένα τερατώδες πρόγραμμα υπολογιστή και πρέπει να είμαι μαζί τους όλη νύχτα για ηθική υποστήριξη».

«Για να κάθεται σαν Κέρβερος από πάνω τους, σαν να λέμε. Τζορτζ, μην είσαι σκληρός με τα κακόμοιρα τα παλικάρια».

«Δύο παλικάρια και μια κοπελιά, για την ακρίβεια. Θα είμαι τόσο σκληρός μαζί τους όσο και με τον εαυτό μου, το υπόσχομαι. Γεια σου, Άλφι. Τσάο, Μπρούνο».

Ο Τζορτζ βγήκε σαν σίφουνας. Η συναρπαστική κουβέντα σε συνδυασμό με την κάπως γενναιοδωρή κατανάλωση κρασιού με είχε ζαλίσει ελαφρώς. Καληνύχτισα τον Μπρούνο και πήρα το δρόμο του γυρισμού.

Ακριβώς πριν από το στενό μου υπάρχει ένα αδιέξοδο. Κατά μήκος του βρίσκονται μερικά άδεια ερειπωμένα κτίρια και μια-δυό αποθήκες. Φώτα δεν υπάρχουν. Τη νύχτα είναι σκοτεινά και καταθλιπτικά. Εκείνη τη βραδιά όμως, σ' ένα από αυτά διέκρινα κάποια ένδειξη ζωής. Μια αδύναμη δέση φωτός έβγαινε από ένα παράθυρο και διαχεόταν στην ομιγλώδη ατμόσφαιρα. Μου φάνηκε παράξενο, αφού το συγκεκριμένο κτίριο ήταν σφραγισμένο εδώ και καιρό. Ακόμη πιο ενδιαφέρουσα ήταν η πινακίδα πάνω από την πόρτα, που έγραφε *Πολυκατάστημα του Αλ. Υπήρχαν κι άλλες πινακίδες, που απαριθμούσαν τα ετερόκλητα διατιθέμενα προϊόντα, και μια μεγάλη που ανακοίνωνε: Μπανιέρες στη μισή τιμή! Στο παρελθόν δεν είχα προσέξει τίποτα απ' όλα αυτά. Γεμάτος περιέργεια για το μέρος που ανακάλυψα, άνοιξα την ξεκλειδωτή πόρτα και μπήκα.*

Στο μαγαζί ήταν στοιβαγμένη μια χαοτική ποικιλία εμπορευμάτων. Ψυχή δεν φαινόταν. Ξαφνικά, ενστικτωδώς, ένιωσα κοντά μου μια πα-

ρουσία. Πράγματι, ένας άντρας είχε εμφανιστεί δίπλα μου, ο καταστη-ματάρχης δίχως άλλο. Το βλέμμα του με καθήλωσε· τα μάτια του κοίταζαν κατευθείαν τα δικά μου. Ήταν ήπια και ευγενικά, αλλά είχαν και μια σκανταλιάρικη λάμψη. Ο χρόνος είχε χαράξει ένα δίχτυ από γραμμές στο ήρεμο πρόσωπό του, που στεφάνωναν λευκά μαλλιά.

«Είμαι ο Αλ· στις υπηρεσίες σας» είπε με ζεστό, φιλικό χαμόγελο. «Ήρθατε λοιπόν για την μπανιέρα σας, ja⁴;»

Μιλούσε χαμηλόφωνα, αλλά με έντονη προφορά. Δεν μπορούσα να την προσδιορίσω. Γερμανική, ελβετική, ή μήπως μια προφορά που συ-ναντάμε παντού και πουθενά;

Όταν μπήκα στο μαγαζί δεν είχα βέβαια την πρόθεση ν' αγοράσω τίποτα. Κι όμως, αυτός ο άγνωστος συμπέρανε ότι είχα έρθει ειδικά για να πάρω μια μπανιέρα. Προτού προλάβω να σκεφτώ τη νέα τροπή, ο Αλ ξαναμίλησε.

«Wunderbar⁵! Ακολουθήστε με, παρακαλώ, mein lieber Herr⁶». Μου έγνεψε με το κεφάλι, με τα μακριά, ανακατεμένα μαλλιά του να κυματίζουν στον αέρα, για να μου δείξει το δρόμο. Περπατούσε μ' έναν ήσυχο τρόπο, σχεδόν σαν να εκτελούσε κάποια αργή χορογραφία.

Όσο τον ακολουθούσα το δωμάτιο έμοιαζε να διαστελλεται και να μετατρέπεται σε μια μεγάλη αίθουσα, που φιλοξενούσε μπανιέρες κά-θε είδους, μεγέθους και χρώματος.

«Εντυπωσιαστήκατε, βλέπω», είπε ο Αλ διασκεδάζοντας με την έκφρασή μου. «Πράγματι, διαθέτουμε μια θαυμάσια συλλογή από μπανιέρες. Πολλές από αυτές έχουν μεγάλη ιστορική αξία. Προφανώς, δεν πωλούνται. Ελάτε, θα σας δείξω μερικές. Δείτε αυτήν εδώ. Προέρ-χεται από την αρχαία Αίγυπτο. Λένε ότι ανήκε σε κάποια από τις βα-σίλισσες. Πιθανόν στη Νεφερτίτη. Ίσως στην Κλεοπάτρα. Ας πούμε ότι ανήκε στην Κλεοπάτρα, αφού είναι πιο γνωστή. Ο θρύλος και η φα-ντασία είναι εξίσου σημαντικά με την πραγματικότητα, κύριε, αν όχι σημαντικότερα. Κοιτάξτε την όμως. Είναι απλώς μια μπανιέρα; Όχι, είναι ένα εξαίσιτο έργο τέχνης! Και, το σπουδαιότερο, το σχέδιο και η διακόσμησή της αντανακλούν την κοσμική τάξη στην οποία πίστευαν οι αρχαίοι Αιγύπτιοι.

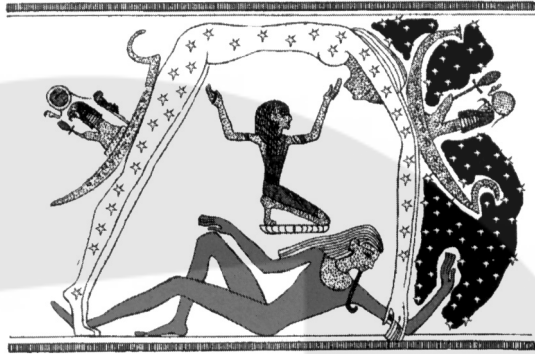
Σύμφωνα με τον αιγυπτιακό κοσμικό μύθο, συνέχισε ο Αλ, η θεά του ουρανού Νουτ, που είναι καλυμμένη με λαμπερά άστρα, σχηματί-ζει αφίδα πάνω από τον ξαπλωμένο σύζυγο της Γκεμπ, το θεό της γης,

4. Ναι;

5. Θαυμάσια.

6. Αγαπητέ μου κύριε.

ενώ ο πρόγονός τους Σου, που κυβερνά τους ανέμους, γονατίζει ανάμεσά τους. Ο ήλιος, με τη μορφή του Άμωνα Ρα, του θεού των θεών, ταξιδεύει με το ιερό του πλεούμενο κατά μήκος του σώματος της Νουτ. Κάθε νύχτα πεθαίνει και μπαίνει στον Αμεντί, τον κάτω κόσμο, όπου κομματιάζεται και σκορπίζεται σε χίλιες σπίθες, που μετατρέπονται στ' άστρα του ουρανού. Την αυγή ξαναγεννιέται για να επαναλάβει τον ανέμο κύκλο της γέννησης και του θανάτου.

Η μπανιέρα, στο σχήμα του πλεούμενου του θεού ήλιου, ήταν τεράστια. Ήταν φτιαγμένη από μαύρο μάρμαρο και καλυμμένη από αμέτρητες ημιπολύτιμες πέτρες διαφόρων ειδών. Η μισή είχε ένθετα φύλλα τριχουάζ και λάπις λάζουλι, ώστε να θυμίζει τον ουρανό. Στο μέσο βρισκόταν ο λαμπερός ήλιος, φτιαγμένος από ένα μείγμα χρυσού και αργύρου. Ο γαλάζιος ουρανός άλλαζε σταδιακά σε κίτρινο και κόκκινο λυκόφως, σχηματισμένο από κεχριμπάρι και γρανάτη. Τέλος, τον νυχτερινό ουρανό απέδιδε το μαύρο φόντο του μαρμάρου, που ήταν διάστικτο με αστραφτερές λευκές πέτρες και πολλά μικρά διαμάντια. Ένα οπάλινο φεγγάρι έλαμπε απαλά. Το αποτέλεσμα ήταν τουλάχιστον εκθαμβωτικό. Αυτή η μπανιέρα, που υποτίθεται ότι ανήκε κάποτε στην Κλεοπάτρα, μου θύμισε το πλεούμενό της, όπως το περιγράφει ο Σαίξπηρ:

*Το πλοιάριό της έμοιαζε με θρόνο λαμπρό,
Που άστραφτε πάνω στα νερά· η πρύμνη ήταν
Από σφυρήλατο χρυσάφι και τα πανιά ήτανε πορφυρά
Και τόσο μυρωμένα, που οι άνεμοι λιγώνονταν από τον πόθο·
Τα κουπιά ήταν ασημένια κι ανεβοκατέβαιναν στο ρυθμό
Που έδιναν οι φλογέρες, κάνοντας τα νερά να τρέχουν
Πίσω τους ερωτοχτυπημένα. Όσο για την ίδια την Κλεοπάτρα,
Ό,τι και να πει κανείς θα είναι φτωχικό.⁷*

7. Απόσπασμα από το Αντώνιος και Κλεοπάτρα του Σαίξπηρ, πράξη II, σκηνή II, μετάφραση Ερρίκος Μπελιές, Κέδρος, 2001.

Θαυμάσιο, δεν συμφωνείτε; Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σας προειδοποιήσω για την εκπληκτική μνήμη που διαθέτω για οτιδήποτε διαβάζω. Μπορώ να αραδιάσω σύντομα χωρία, να απαγγείλω εκτενή αποσπάσματα και να παρουσιάσω άφθονες ασήμαντες πληροφορίες χωρίς την παραμικρή προσπάθεια. Όπως θα διαπιστώσετε, το σπάνιο αυτό χάρισμα το αξιοποιώ σε κάθε ευκαιρία. Ας συνεχίσω όμως την ιστορία μου.

«Ίδού η αγαπημένη μου, mein lieber Herr» είπε ο Αλ χτυπώντας τρυφερά την επόμενη μπανιέρα. Ήταν σμιλεμένη σε λευκό μάρμαρο, απλή και κομψή, σε σχήμα τέλειας έλλειψης. Στη μία πλευρά ήταν χαραγμένη η εικόνα μιας ράβδου που ισορροπούσε πάνω σ' έναν κώνο, και στην άλλη μια σπείρα.

«Ο ιδιοκτήτης αυτής της μπανιέρας ανακάλυψε την σπείρα που απεικονίζεται εδώ. Ισχυριζόταν ότι αν του έδιναν ένα μοχλό αρκετά μακρύ κι ένα μέρος να σταθεί στο διάστημα θα μπορούσε να κινήσει τη Γη» είπε ο Αλ. Κι έπειτα ανακοίνωσε περιχαρής: «Τον έλεγαν Αρχιμήδη».

«Από αυτήν εδώ την μπανιέρα» συνέχισε μετά από μία παύση όλο δραματικότητα, «πετάχτηκε ο Αρχιμήδης και βγήκε ολόγυμνος στο δρόμο φωνάζοντας “Εύρηκα”. Φανταστείτε τους σημερινούς επιστήμονες να ακολουθούν το παράδειγμα του, μες στη βιασύνη τους να ανακοινώσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους! Τι θέαμα!» Ο Αλ μούγκρισε από τα γέλια και τα μάτια του γέμισαν δάκρυα. Η αντίθεση ανάμεσα στην απαλή φωνή του και στο ηχηρό του γέλιο που αντήχησε από τοίχο σε τοίχο ήταν τεράστια. Ήμουν εντελώς απροετοίμαστος για το βροντερό, ζεστό του γέλιο, που σκέπασε τα πάντα.

Ο Αλ σοβαρεύτηκε πάλι καθώς με οδηγούσε στην τρίτη μπανιέρα. Είχε σχήμα απλού ορθογώνιου κουτιού και ήταν φτιαγμένη από ταπεινό ψαμίτιη, φθαρμένο σε πολλά σημεία. Δεν είχε διακόσμηση, κι έμοιαζε περισσότερο με φέρετρο, παρά με μπανιέρα. Μέσα βρισκόταν μια σαπίδα σαπισμένη, γεμάτη μαύρους λεκέδες.

«Να και μια αιματοβαμμένη μπανιέρα, που ο πρώην ιδιοκτήτης

της, ο Ζαν-Πόλ Μαρά –ένας από τους ηγέτες της Γαλλικής Επανάστασης–, χρησιμοποιούσε πάρα πολύ. Η ιστορία λέει ότι όταν ο Μαρά κρυβόταν στους υπονόμους του Παρισιού είχε μολυνθεί από μια φρικτή δερματική νόσο για την αντιμετώπιση της οποίας αναγκαζόταν να μουλιάζει διαρκώς σε χλιαρό νερό, όπου διέλυε τα σχετικά φάρμακα. Εκείνη τη σανίδα τη χρησιμοποιούσε για να γράφει. Μια γυναίκα, η Σαρλότ Κορντέ, τον δολοφόνησε με μαχαίρι την ώρα που έπαιρνε το θεραπευτικό του λουτρό. Τι θάνατος! Θα έχετε ίσως δει τον πίνακα με τον τίτλο *Μαρά*, του Γάλλου καλλιτέχνη Ζακ-Λουί Νταβίντ, που απεικονίζει το θάνατό του. Λένε ότι, αν κοιτάξει κανείς προσεκτικά, μπορεί ακόμη να διακρίνει αχνούς λεκέδες από αίμα πάνω στην μπανιέρα. Τρομακτικό, ε;». Ο Αλ έμοιαζε ν' ανατριχιάζει στη σκέψη. «Λοιπόν, υπάρχουν πολλά ακόμη ιστορικά δείγματα. Αλλά ας ρίξουμε μια ματιά σ' εκείνη για την οποία ήρθατε. Συγγνώμη, αλλά αυτό το μικρό μαύρο κουτί δεν είναι μπανιέρα. Είναι η θήκη του βιολιού μου» ξέσπασε σε γέλια ο Αλ.

«Όπως θα ξέρετε, κύριε» εξακολούθησε, γεμίζοντας την πίπα του και ανάβοντάς την καθώς με οδηγούσε, «το λουτρό είναι εξαιρετικά σημαντικό κομμάτι της ζωής μας. Τι άλλο μπορεί να προσφέρει τη μακάρια κατάσταση της προγεννητικής αμεριμνησίας που νιώθουμε όταν μουλιάζουμε στο ζεστό νερό με τα μάτια κλειστά και –κατά προτίμηση– πιπιλώνοντας τον αντίχειρά μας; Ρίξτε μερικά άλατα μπάνιου που περιέχουν ειδικά συστατικά συμπεριλαμβανόμενων ορισμένων μετάλλων, και αμέσως εκατομμύρια μόρια που ακολουθούν την ξέφρενη κίνηση Μπράουν θα χαλαρώσουν τους μύες σας, ενώ φωτοηλεκτρόνια θα διεγείρουν τα κύτταρά σας. Ο χρόνος θα σταματήσει. Κάποιος θα έπρεπε να πατεντάρει την εφεύρεση: φωτοηλεκτρική μπανιέρα Μπράουν! Τι λέτε;».

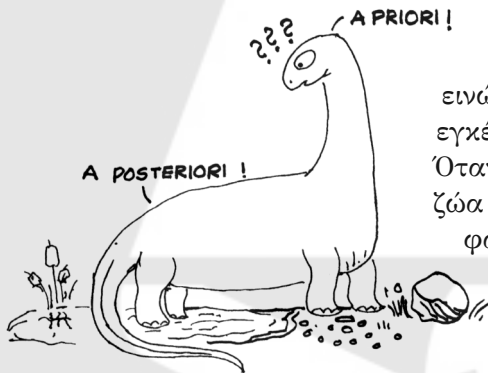
Για μια στιγμή, το βλέμμα του έγινε απόμακρο και ονειροπόλο, σαν να είχε μεταφερθεί σε άλλον τόπο και χρόνο. «Πατέντες, κίνηση Μπράουν, φωτοηλεκτρόνια, ο χρόνος που επιβραδύνεται. Αχ, οι καλύτερες μέρες ήταν εκείνες...» ψιθύρισε στον εαυτό του. Επιστρέφοντας από την ονειροπόλησή του συνέχισε: «Πού είχαμε μείνει; Α, ναι, οι αρετές του λουτρού. Ξέρετε, ένα ολόκληρο είδος θα μπορούσε να αφανιστεί από την έλλειψη του μπάνιου. Πάρτε για παράδειγμα τους δεινόσαυρους. Θυμάμαι αμυδρά κάποιους στίχους γραμμένους στις αρχές του 19ου αιώνα που περιέγραφαν τους δεινόσαυρους και τους δύο εγκέφαλους τους. Μου φαίνεται ότι ταιριάζουν απόλυτα μ' αυτό που συζητάμε. Είμαι σίγουρος ότι θα τους έχετε διαβάσει».

Πράγματι, το ποίημα στο οποίο αναφερόταν το είχα διαβάσει. Το είχε γράψει κάποιος Μπερτ Τέιλορ, στην εφημερίδα «Σικάγκο Τρί-

μπιουν», το 1912. Το είχα προ πολλού ξεχάσει, αλλά η αλάνθαστη μνήμη μου κατάφερε να το ανακαλέσει. Οι στίχοι για τους υποτιθέμενους δύο εγκεφάλους των δεινόσαυρων είναι οι ακόλουθοι:

*Το πλάσμα είχε δυο μυαλά.
Ένα στο κεφάλι, κλασικά,
το άλλο κάτω, χαμηλά.
Έτσι η σκέψη του ήταν a priori,
αλλά ταυτόχρονα και a posteriori.*

Το ποίημα είναι πολύ ενδιαφέρον. Ελπίζω να το διαβάσετε κάποια στιγμή ολόκληρο. Ας επιστρέψουμε, όμως, στον Αλ, ο οποίος εξακολουθούσε να εκθέτει τα επιχειρήματά του για τις αρετές του μπάνιου.

«Όσο οι δεινόσαυροι παρέμεναν βυθισμένοι στο νερό –σ' ένα είδος παρατεταμένων, υγιεινών λουτρών δηλαδή–, ο κάτω εγκεφαλος μούλιαζε υποταγμένος. Όταν όμως σύρθηκαν έξω και έγιναν ζώα της στεριάς, ο κατώτερος εγκεφαλος άρχισε να ανταγωνίζεται τον ανώτερο. Το πάνω και το κάτω μπερδεύτηκαν και το είδος εξαφανίστηκε. Οι άνθρωποι δεν αντιμετωπίζουν

ευτυχώς τέτοιο πρόβλημα, αφού δεν διαθέτουν εγκεφαλο στη βάση της σπονδυλικής τους στήλης, παρότι ορισμένοι συμπεριφέρονται σαν να έχουν. Απ' ό,τι πληροφορούμαι, τα νεότερα ευρήματα δεν επαληθεύουν την ύπαρξη δύο εγκεφάλων στους δεινόσαυρους. Τι κρίμα, μια όμορφη υπόθεση που συντρίβεται στη σκληρή πραγματικότητα. Τέλος πάντων, επιτρέψτε μου να σας εκμυστηρευτώ κάτι. Προσωπικά σιχαίνομαι το μπάνιο. Βαδίζω στα χνάρια του σπουδαίου Κέπλερ, που έκανε μπάνιο μόνο μία φορά σε ολόκληρη τη ζωή του. Κι αυτό ακόμη το έκανε λόγω της επιμονής της γυναίκας του και με βαριά καρδιά. Σχεδόν τον σκότωσε. Έτσι, για ν' αποφύγω να κάνω μπάνιο εξαίρω τις αρετές του. Όπως θα γνωρίζετε δεν υπάρχει τίποτα πιο ευγενές από το να κηρύττει κανείς όσα δεν εφαρμόζει».

Ο Αλ έσκυψε για να δέσει το κορδόνι του. Τα παπούτσια του ήταν φθαρμένα και δεν φορούσε κάλτσες κάτω από το τσαλακωμένο παντε-

λόνι. Καθώς σηκωνόταν ισιώνοντας τη μπλούζα του, αναφώνησε: «Α! Η μπανιέρα σας!». Με μια εντυπωσιακή κίνηση ο Αλ τράβηξε το κουρελιασμένο ύφασμα που σκέπαζε την μπανιέρα. Δεν πίστευα στα μάτια μου: η μπανιέρα αυτή, όπως την αποκαλούσε, δεν ήταν παρά ένας μεγάλος νεροχύτης! Μόνο ένας νάνος θα μπορούσε να χωρέσει εκεί μέσα.

«Βλέπω ότι εκπλήσσεστε από τις διαστάσεις της. Μισή τιμή, μισή μπανιέρα!» γέλασε ο Αλ. «Σας δίνω το λόγο μου, όμως, ότι σας χωράει χωρίς κανένα πρόβλημα. Το σημαντικότερο όλων: η μπανιέρα σας είναι μαγική. Είναι γεμάτη με μύθους, μαθηματικά, επιστήμη, φιλοσοφία, τέχνη, λογοτεχνία, και πάνω απ' όλα όνειρα – χώρια το νερό για το λουτρό σας».

Την υποτιθέμενη μπανιέρα συνόδευε ένα κουτί που έγραφε: *Πέντε απλά βήματα για την εγκατάσταση της μπανιέρας σας.*

«Ναι, βέβαια, η εγκατάστασή της είναι παιχνιδάκι» είπε ο Αλ. «Θα την τυλίξω σε απλό χαρτί συσκευασίας και θα τη δέσω με σπάγκο. Ορίστε, έτοιμη».

Υπήρχε όμως ένα πρόβλημα. Οι παλιοί νεροχύτες, όπως αυτός, είναι αρκετά βαριοί. Πώς θα τον πήγαινα σπίτι;

«Πώς θα τη μεταφέρετε;» είπε ο Αλ σαν να είχε διαβάσει τη σκέψη μου. «Μην ανησυχείτε. Η παράδοση γίνεται, άμεσα, στην πόρτα σας. Α! Παραλίγο να το ξεχάσω. Μαζί με την μπανιέρα παίρνετε κι ένα δωρεάν δείγμα από το ειδικό, συμπληρωματικό αφρόλουτρο».

Μου παρουσίασε μια πλαστική σακούλα γεμάτη τέλεια σφαιρικές μαύρες χάντρες. Ήταν παράξενα μαύρες, καθώς δεν αντανακλούσαν καθόλου το φως, αλλά και πολύ όμορφες. Με οδήγησε στην πόρτα και την κράτησε για να περάσω.

«Να είστε βέβαιος ότι το νέο σας απόκτημα θα σας προσφέρει εκπληκτικές στιγμές, στιγμές που δεν είχατε καν ονειρευτεί. Αντίο τώρα». Τον παρατηρούσα και αναρωτιόμουν αν τον είχα ξανασυναντήσει ποτέ. Όχι, αυτό θα ήταν αδύνατο. Μήπως έμοιαζε με κάποιον για τον οποίο είχα διαβάσει; Το μυαλό μου ήταν θολό και ένιωθα μπερδεμένος. Είχα αρχίσει να περιπλανιέμαι στο λαβύρινθο των αναμνήσεών μου, όταν συνειδητοποίησα ότι ο Αλ με κοίταζε με ένα μυστηριώδες, συνωμοτικό χαμόγελο. Την ώρα που έφευγα είπε απαλά: «Θα ξανασυναντηθούμε σύντομα φίλε μου».

Πήρα αργά το δρόμο για το σπίτι. Προτού στρίψω στη γωνία, κοίταξα πίσω. Το στενό ήταν τώρα βυθισμένο στο σκοτάδι και δεν διέκρινα κανένα φως στο μαγαζί. Τα είχα ονειρευτεί όλα αυτά; Το μαγαζί, ο μα-

γαζάτορας, όλα όσα είχαν συμβεί ήταν στη φαντασία μου; Το όλο σκη-
νικό μου φάνηκε κάπως τρομακτικό.

Ο Φερνάνδο και η Μαρία κάθονταν ακόμη στις ξαπλώστρες τους. Εί-
χαν κλείσει το μαγαζί κι έπιναν μια μπίρα πριν αποσυρθούν.

«Θα πιείτε ένα ποτηράκι μαζί μας, señor Άλφι;» ρώτησε ο Φερνάνδο.

«Ευχαριστώ, Φερνάνδο. Άλλη φορά. Είμαι λίγο κουρασμένος».

«Κουρασμένος; Μάλλον σαστισμένος δείχνετε. Τι σκαρώνετε πάλι
σενιόρ Άλφι;» χαμογέλασε πονηρά ο Φερνάνδο.

«Ω, τίποτα. Χαζολογούσα σ' ένα παράξενο μαγαζάκι που ανακά-
λυφα. Τίποτα σπουδαίο».

«Και τι μαγαζάκι είναι αυτό;»

«Το Πολυκατάστημα του Αλ. Θα το ξέρετε σίγουρα».

«Δεν το έχω ακουστά. Πού βρίσκεται;»

«Στην αρχή του αδιεξόδου, εδώ, ένα στενό παρακάτω. Το δεύτερο
μαγαζί στα δεξιά».

«Είστε βέβαιος; Δεν υπάρχει τέτοιο μαγαζί. Το απόγευμα περνού-
σα πάλι από κει. Πάει καιρός που έχουν σφραγίσει όλα τα κτίρια. Τι
να πω;» Ο Φερνάνδο με κοιτούσε ερευνητικά. Αλλά πριν προλάβει να
με βομβαρδίσει με νέες ερωτήσεις, ευχήθηκα καληνύχτα και ενώ με
κοιτούσαν ακόμη με μεγάλη περιέργεια προχώρησα προς το σπίτι μου.

Σύρθηκα στη σκάλα μέχρι το διαμέρισμά μου, κουρασμένος και μπερ-
δεμένος. Αναρωτήθηκα και πάλι αν είχα φανταστεί όλη την ιστορία με
τον Αλ και το μαγαζί του. Σταμάτησα απότομα. Ήταν εκεί! Μπροστά
στην πόρτα μου βρισκόταν τοποθετημένο προσεκτικά το μεγάλο πα-
κέτο, τυλιγμένο σε χαρτί συσκευασίας και δεμένο με σπάγκο. Έμεινα
να κοιτάζω αποβλακωμένος. Η μπανιέρα είχε κιόλας παραδοθεί, όπως
ακριβώς μου είχε υποσχεθεί ο Αλ! Ξεκλείδωσα βιαστικά την πόρτα
και τη μετέφερα μέσα. Παραδόξως, μου φάνηκε αρκετά ελαφριά. Πή-
γα κατευθείαν στο μπάνιο και την εγκατέστησα ακολουθώντας τα πέ-
ντε απλά βήματα των οδηγιών. Είχε φτάσει η μαγική στιγμή. Τη γέμι-
σα ζεστό νερό, ανακάτεψα μισή κουταλιά της σούπας από το αφρό-
λουτρο και μπήκα μέσα με κάποια επιφύλαξη. Έμεινα κατάπληκτος:
διαπίστωσα ότι χωρούσα πολύ άνετα. Είχε άραγε μεγαλώσει; Μήπως
είχα μικρύνει εγώ; Δεν είχε καμία σημασία. Το αφρόλουτρο ήταν απί-
στευτα χαλαρωτικό. Όχι μόνο σωματικά. Οι ατμοί που αναδίδονταν
από το νερό έμοιαζαν να ποτίζουν το μυαλό μου, μετατρέποντάς το σε
απαλό, ήρεμο ρευστό στο οποίο οι σκέψεις, η φαντασία και η αντίληψη
του εξωτερικού κόσμου αναμειγνύονταν σ' ένα ρυάκι που κυλούσε

αβίαστα. Αμέτρητες φυσαλίδες με κύκλωναν τώρα. Διάφανες, πολύχρωμες σφαίρες που γλιστρούσαν και τρεμούλιαζαν. Μέσα σε καθεμιά διέκρινα ένα μαύρο στίγμα, μια μικροσκοπική, τέλεια σφαίρα. Κάθε μαύρο στίγμα έμοιαζε να μεγαλώνει ελαφρώς καθώς απορροφούσε τον ατμό που βρισκόταν γύρω του. Εδώ κι εκεί κάποιες φυσαλίδες ενώνονταν, δημιουργώντας μια νέα, ενώ τα μαύρα στίγματα συγχωνεύονταν κι αυτά. Καθώς συγχωνεύονταν έμοιαζαν να γίνονται πιο θερμά. Μερικές φυσαλίδες έσκαγαν όταν τα μαύρα στίγματα μέσα τους εξατμίζονταν και χάνονταν. Σιγά-σιγά, ήρθαν στο μυαλό μου οι λέξεις που είχα ακούσει το απόγευμα. Μαύρες τρύπες που καταπίνουν ύλη και ενέργεια και συγχωνεύονται! Όλα αυτά συνέβαιναν στην μπανιέρα μου ή φανταζόμουν πάλι διάφορα;

Οι φυσαλίδες στροβιλίζονταν γύρω μου προσφέροντάς μου μια πρωτόγνωρη αίσθηση χαλάρωσης. Κοντά στα πόδια μου είχαν μαζευτεί πάρα πολλές. Έμοιαζαν να με τραβάνε προς τα κάτω. Ενώ απολάμβανα αυτό το μοναδικό αφρόλουτρο, τα βλέφαρά μου βάρυναν και γλίστρησα σ' έναν υπέροχο, μακάριο ύπνο.